

قانع ۽ شيدو ۽ ٽاوت ۽ بوون . . ستار ۽ حم ۽ د

متورب ڪرڻ

۽ م ، ماڇ ؟
يان متورب ڪرڻم . .
ب ، خٽ ؟
ڪ گشت ،
ورد ڪاري و
تام ڙري و ،
جوان ڪا نتم تيا ،
خا ۽ ڪ ڪيت ؟
۽ م ل ۽ باو ۽ ش گرتن ؟
يان ، ه ۽ و ڏانڻ :
ب گ ۽ ۽ ۽ و ۽ ،
پ ۽ راسو ۽ ڇ ۽ و ۽ ڪ .
ب ۽ ج ۽ سنڻ م ، و . .
دووبار ۽ بوون ۽ و ۽ مان ،
ب ۽ ۽ ڪ . . ؟ ؟

۽ م شيعر ڪورتن ، ب ۽ ش ۽ و ۽ ڪي قوو ۽ هونري ، ه ۽ ست و س ۽ ز و
پرسيار ڪ ۽ ل ۽ ڪي ف ۽ ل ۽ س ۽ ف ۽ س ۽ بار ۽ ت ب ۽ سروشتي پ ۽ يو ۽ نديي ۽ ڪي نزيڪ و
خ ۽ ش ۽ ويستي د ۽ وروڙ ۽ ن ۽ ت . ل ۽ ر ۽ دا ه ۽ س ۽ نگان ۽ ن ۽ ڪ ب ۽ شيعر ۽ ڪ
د ۽ خ ۽ م ۽ و و :

: و ش ۽ ”متورب ڪرڻ“ و ۽ ڪ نازناو و ل ۽ ناو ۽ ڪي شيعر ۽ ڪ ڏا ، ب
تايب ۽ تي ل ۽ گ ۽ و ش ۽ ”ماڇ“ ب ۽ راورد د ۽ ڪر ۽ ت ، پ ۽ د ۽ ڇ ۽ ت ۽ اماڙ ۽ ب ۽ ت ب
ش ۽ و ۽ ي ۽ ڪ ل ۽ ت ۽ ڪ ۽ بوون ، ه ۽ مڙين ، يان داگير ڪرڻ ۽ ڪي ۽ ۽ ح ۽ و س ۽ زي .
ل ۽ وان ۽ ي ۽ ب ۽ واتاي چوون ۽ ژوور ۽ و ۽ يان ت ۽ ڪ ۽ ڪرڻ ۽ قوو ۽ ب ۽ ت ، ڪ
سنوور ۽ ڪا ن ۽ خودي ڪ ۽ س ۽ ڪ ۽ د ۽ ش ۽ ن ۽ ت . ۽ م و ش ۽ ي ۽ ت ۽ وڙم ۽ ڪي تايب ۽ تي و
نه ۽ ن ۽ ب ۽ شيعر ۽ ڪ ۽ د ۽ ب ۽ خش ۽ ت .

پرسپاري ي ۽ ڪ م :

(ماڇ يان متورب ڪرڻ ب ۽ خٽ ؟):
شيعر ۽ ڪ ب ۽ پرسپار ۽ ڪ د ۽ ست پ ۽ د ۽ ڪات: ٽا يا ۽ م ۽ ت ۽ نها ”ماڇ“ ۽ ڪي

سادەییان “متوربەکردن”کی قوو “بەخت”؟
متوربەکردن بەخت: ئێمە واتای ئێووێ کە کەسی خەش و یست هەموو
وردەکارییەکان، ئارزووکان، جوانییەکانی شاعیر لە خەیدا
کەدەکاتوو و دەیانکەشت. وەک ئێوو وایە خەش و یستە کە ببەت
گەزەییە کە شاعیر تەیدا خەیی دەبەتوو. لەردا، تەکەبەوونە کە
گەشتوو تە ئاستە کە شاعیر هەست دەکات بوون و ناسنامەیی خەیی
لەدەست دەدات یان تەکە بە بوونی ئێوی تر دەبەت.

پرسیاری دووەم (لەباوەش گرتن یان گەڵانەوێ پەراسووی چەوتە کە؟):
: ئایا ئێمە تەنها “لەباوەش گرتن”کی جەستەییە، یان هەوێدانە کە
بە چاککردنەوێ کەمیە یان کەلەنەکی هەیە؟

پەراسووی چەوتە کە: ئێمە دەستەواژەیی ئاماژەیی ئایینی و ئەفسانەیی
هەیی (بەتایبەت لەچیرەکی دروستبوونی حەوا لە پەراسووی ئادەم)،
کە لە کولتووری کوردیشدا بەرهەمی زەری شیعری لە کەوتوو تەوو.
مەبەست لەی ئێووێ کە دوو خەش و یست لە بەنەتدا بەشەکن لە یەکی
بوون (یەکەکیان “پەراسووی چەوتە کە”یە کە دەبەت بەگەڵ تەوو شوێنی
خەیی) و تەنها بە یەکگرتنەوێ ئێمە دوو بەشەیی کە “دووبارە بوونەو
بە یەک” تەواو دەبەت.

واتە، لەباوەش گرتنە کە تەنها کارەکی جەستەیی نییە، بەهێک
پەرەییەکی هەیە بە تەواوکردن و گەڵانەوێ بە حاڵەتی سەنە
یەکبوونی.

زمان و دەرەین: شیعەرە کە زمانی سادە و لە هەمان کاتدا قوو
بەکار دەهێنەت. بەکارهێنانی وشەگەلی وەک “متوربەکردن” و
“تەمەزەیی” کاریگەرییەکی تایبەتی هەیی.

بەکارهێنانی پرسیار: تەکنیکی پرسیارکردن — شیعەرە کە زیندوو
دەکاتوو و خۆنەر ناچار دەکات بە شوێنی قوو بێر لە
پەییوێندیە کە بکاتوو.

لەچەند دەرەکی کورتدا، شیعەرە کە کەمەبەیری گەورە (ناسنامەیی
تاک، تەکەبەوون لە خەش و یستیدا، تەواوکاری هەیە) دەخاتەوو.
: ئاماژەدان بە چیرەکی “پەراسووی چەوت” قوو بەیەکی فەلسەفی، بە
شیعەرە کە دەدات.

یتم: شەوازی دا بەشکردنی دەرەکان و بەکارهێنانی کەمکردنەوێ
دەرەکان، ئاماژە بە پچەان و قوو بەوونەوێ بێرەکان دەکات.
بەکورتی:

ئێمە شیعەرە نموونەیی شیعەرەکی نوێ کوردییە کە توانای تەپەاندنی
سەنووڕەکانی هەستی سادەیی خەش و یستی هەیی. بە گەڵانەوێ لە
پەییوێندیەکی نزیکوو، پرسیار لەسەر ناسنامە و یەکبوونی مرئە
دەکات. پرسیاری شاعیر ئێووێ:

ئایا ئم تەكەبەونە بوونم هەددەمژەت یان تەواوم دەكات؟
لە كەتاییدا، شیعەرەكە وونی دەكات وەكە لە خەشەویستی
ئاستەقیندا، ماچ و لەباوش گرتن تەنها كرداری جەستایی نین،
بەكووگەانەوێكی پیرەزن بە یەكەتییدەكی لەمەژینە یەحی.

ستار ئەحمەد